

**УЧЕБНО – ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
ЗА ПРИЕМАНЕ НА УЧЕНИЦИ В ДЪРЖАВНИ И В ОБЩИНСКИ
УЧИЛИЩА СЛЕД ЗАВЪРШЕН VII КЛАС**

I. Вид и времетраене на изпита

Приемният изпит е писмен.

Равнището на компетентностите на седмокласниците се проверява чрез тест в два модула с време за работа:

- по модула за национално външно оценяване – 60 минути;
- по допълнителния модул – 90 минути.

II. Формат на теста

Модулът за национално външно оценяване съдържа 25 задачи по български език и по литература. Задачите са два вида: със структуриран отговор с четири възможности за отговор, от които само един е правилен, и с кратък свободен отговор.

Максимален брой точки – 65.

Допълнителният модул е създаване на преразказ върху неизучаван художествен текст, като се изпълнява конкретна дидактическа задача.

Максимален брой точки – 35.

Общ брой точки от двата модула – 100.

Оценката от приемния изпит се формира въз основа на резултатите от двата модула, взети заедно.

III. Учебно съдържание

Задачите по български език и по литература в модула за национално външно оценяване се определят от задължителното учебно съдържание, включено в учебните програми за VII клас, като се прилагат знанията и уменията, придобити в обучението до VII клас включително.

Български език

- Текст и признаци на текста;

- Художествен текст. Художествени средства (фонетични, лексикални и синтактични);
- Текстът в сферата на масовата комуникация. Публицистичен текст;
- Думата като лексикално средство в текста;
- Дума и контекст (подтекст);
- Лексикална и граматическа съчетаемост на думите;
- Неметафорична и метафорична употреба на думите;
- Неутрална и експресивна лексика;
- Употреба на фразеологични словосъчетания;
- Съчинително и подчинително свързване в простите и в сложните изречения;
- Сложно съставно изречение. Пунктуация;
- Сложно смесено изречение. Пунктуация;
- Пряко и непряко предаване на чужда реч. Цитиране;
- Части на речта. Глагол;
- Вид на глагола;
- Наклонение на глагола. Употреба на наклоненията в зависимост от речевата ситуация;
- Съвместна употреба на глаголните времена;
- Езикова система. Езикови средства.

Литература

- Христо Ботев – „На прощаване в 1868 г.“;
- Иван Вазов – „Немили-недраги“,
„Една българка“,
„Опълченците на Шипка“,
„Българският език“;
- Алеко Константинов – Из „До Чикаго и назад“ („Ниагара!...“),
Из „Бай Ганьо“ („Бай Ганьо у Иречека“);
- Пенчо Славейков – „Неразделни“;
- Пейо Яворов – „Заточеници“;
- Елин Пелин – „По жътва“;
- Йордан Йовков – „По жицата“.

IV. Оценявани компетентности (знания и умения)

- Познава и прилага граматични правила на съвременния български книжовен език.
- Познава и прилага правописни правила на съвременния български книжовен език.
- Познава и прилага пунктуационни правила на съвременния български книжовен език.

- Познава лексикалното значение и лексикалната съчетаемост на думите и на фразеологичните словосъчетания в съвременния български книжовен език.
- Разбира смисли, извлича и обработва информация от текстове, функциониращи в комуникативната практика.
- Подбира и съчетава уместно езикови средства.
- Изпълнява конкретна дидактическа задача при преразказване на неизучаван художествен текст.
- Познава литературните творби от учебната програма за задължителна подготовка в VII клас включително съдържанието, историческия контекст на създаването им, авторството и жанровете им характеристики.
- Разбира и тълкува конкретна литературна творба.
- Познава и използва непротиворечиво термините, заложиени в учебните програми по български език и по литература в VII клас.
- Познава текстови структури, структурни елементи и фигури на езика и тълкува тяхната функция в изучаван художествен текст.
- Оформя графично текст.